

Kuntoutuksen innovaatiot

Ihmiskeskeinen kuntoutus tehdään yhdessä

Kuntoutuspäivät
8.–9.6.2017

Kulttuuritehdas Korjaamo, Töölönkatu 51, Helsinki

Kuntoutuspäivät juontaa toimittaja Anu-Maija Kärjä.

Ohjelma torstaina 8.6.2017

YLEISOHJELMA (Vaunusali)

8.30 Ilmoittautuminen, kahvit

9.30 Tervetuloa Kuntoutuspäiville!

Kuntoutussäätiön hallituksen puheenjohtaja, asiamies, Antti Mykkänen, Kaks Kunnallisalan kehittämissäätiö

9.40 Valtiovallan tervehdys

Kansanedustaja Annika Saarikko

10.00 Kuntoutus uudistuu – terveiset kuntoutuksen uudistamiskomitealta

päsihteeri Sari Miettinen, Kuntoutuksen uudistamiskomitea

10.30 Keskustelu: Miten innovaatiot saadaan käyttöön tukemaan kuntoutumista ja osallisuutta?

Mukana keskustelussa:

työ- ja koulutusvalmentaja Markus Raivio, Mielenterveyden keskusliitto

johtaja Mikko Hytönen, Keski-Uudenmaan TYP

neuvotteleva virkamies Elina Palola, STM

sosiaalisen työllistymisen kehittämispäällikkö Lea Nikula, Nuorten ystävät ry

11.15 Mistä polttoainetta luovuudelle ja innovaatioille?

Professori Juha T. Hakala, Jyväskylän yliopisto

12.00 Lounas

TYÖRYHMÄ 1: Sosiaali- ja terveystalveluiden yhteiskehittäminen – osallisuutta kaikille? (Korjaamo Kino)

Puheenjohtajat: tutkija Jouni Puumalainen, Kuntoutussäätiö ja Reijo Kauppila, Muutosvalmennus Oy

Yksilöiden, tiimien ja yhteisöjen johtaminen painottuu osallistavaan vuorovaikutukseen ja mahdollistamiseen. Työryhmässä käsitellään palveluiden yhteiskehittämistä uudenlaisena tapana tuoda yhteen johtajat, ammattilaiset ja kuntoutujat. Keskeisinä teemoina työryhmässä ovat kokemusasiantuntijuus ja vertaistuki sekä miten nämä vaikuttavat ammattilaisten ja esimiesten työhön.

13.00 Johdattelu työryhmän toimintaan

Jouni Puumalainen

13.05 Mitä yhteiskehittäminen tarkoittaa?

tutkija Outi Hietala, Järvenpään kaupunki

13.30 Asiakkuuden ja ammatillisuuden muuttuminen yhteiskehittämisessä

kokemusasiantuntija Alica Tiirakari ja ohjaaja Heidi Ikonen, Järvenpään kaupunki

14.10 Keskustelua Reijo Kauppilan vetämänä

14.30 Kahvi

14.50 Johtamisen muuttuminen yhteiskehittämisessä

palvelupäällikkö Katja Berg, HRAKS

15.20 Yhteenvetoa ja keskustelua Reijo Kauppilan vetämänä

15.30 – 16.00 Tapausesimerkki: Vertaisuus/kokemusasiantuntijuus sekä yhteiskehittämisen mahdollisuus vankilamaailmassa.

Vankeusaika mahdollisuutena -hankkeen esittely / tutkija Jouni Puumalainen, Kuntoutussäätiö

Vertaisuus vankilassa / kokemusasiantuntija Veli-Matti Lehikoinen

Työryhmän yhteenveto ja loppusanat / Reijo Kauppila

TYÖRYHMÄ 2: Kuntoutuksen vaikuttavuus – Miten ja keille toiminnan tulisi kohdentua, jotta eurolla saataisiin eniten? (Vaunusali)

Puheenjohtaja: tutkija, sovellusmuotoilija Tuula Lehikoinen, Kuntoutussäätiö

Työryhmässä pohditaan, mikä tekee kuntoutuksesta yhä tärkeämmän yhä useammalle väestö- ja potilasryhmälle sekä miten suuntaamme kuntoutuksen oikein ja tiedämme tekevämme laadukasta

työtä. Esillä on myös kuntoutuksen kustannusvaikuttavuus ja yhteiskunnallisen merkityksen edistäminen.

Muita aiheita ovat mm. liikunnan vaikuttavuus, vetäytyneen nuoren saaminen mukaan ammatilliseen ympäristöön, onko perustoimeentulolla yhteyttä mielenterveyteen ja onko nuorten syrjäytymispolkujen ajoittuminen suhteessa sosiaalityön tukitoimenpiteiden ja ongelmien ajoittumiseen.

13.00 Avaus

13.10 Kuntoutus – 21. vuosisadan prioriteetti

ylilääkäri Antti Malmivaara, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

13.35 Liikunnan vaikuttavuus

professori Urho Kujala, Jyväskylän yliopisto

14.00 Kuntoutuksen mahdollisuuksia nuorten syrjäytymisen vähentämisessä

tutkija Reija Narumo, Diakonissalaitos

14.30 Kahvitauko

14.50 Miten vetäytynyt nuori saadaan mukaan ammatilliseen ympäristöön? – kokemuksia Kelan [Pudokkaille ratkaisu \(PURA\) -hankkeesta](#)

psykologi Veli-Matti Heikkilä, Profcon Oy

15.30 Miten perustulo liittyy mielenterveyteen?

väitöskirjatutkija Ville-Veikko Pulkka, Helsingin yliopisto

15.45 Väestörakenne ja kuntoutustarve

professori Juha Alho, Helsingin yliopisto

16.15 Päätössanat

TYÖRYHMÄ 3: Kuntoutuksen Leijonanluola työeläkeyhtiö Varman kanssa (Kulmasali)

Puheenjohtajat: tutkimuksesta vastaava johtaja Riikka Shemeikka (Kuntoutussäätiö), tutkija Mikko Henriksson (Kuntoutussäätiö) ja opettaja Anu Pelkonen (Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMK)

Kuntoutuksen leijonanluolassa kuntoutuksen opiskelijat esittelevät kokeilukulttuurin hengessä luotuja, kuntoutukseen liittyviä uusia ratkaisuja. Opiskelijat ovat muotoilleet olemassa olevia kuntoutusprosesseja ja -malleja tai kehitelleet kokonaan uusia ratkaisuja osana JAMKin ja Kuntoutussäätiön yhteistä kuntoutuksen kiihdyttämää.

Ammattilaisista koostuva tuomaristo sparraa ja arvioi esiteltyjä ideoita, niiden toteutusta ja levittämismahdollisuuksia. Parhaat palkitaan!

Leijonanluona toteutetaan työeläkeyhtiö [Varman](#) kanssa.

13.00 Tervetuloa!

Toimittaja Anu-Maija Kärjä

13.10 Korkeakouluopiskelijoiden työelämävalmiuksien lisääminen

asiantuntija Milma Arola, Sitra

13.25 Monialaisen kuntoutuksen suunnannäyttäjät Kuntoutussäätiö & JAMK:

Prosessikiihdyttämö

toimitusjohtaja Soile Kuitunen, Kuntoutussäätiö ja koulutuspäällikkö Mirja Immonen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

13.40 Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijoiden pitchaukset, asiantuntijaraadin kommentit ja kysymykset

15.00 Kahvitauko

15.20 Asiantuntijaraadin puheenvuoro, parhaan esityksen julistaminen

15.40 Prosessikiihdyttämön atraktoreiden ja opiskelijoiden puheenvuoro. Kokemuksia työskentelytavasta.

16.00 Työryhmän päätös

RIMENTORI-oppimiskahvila: mentorointia sote-alalle (Mediahuone ja Kasvihuone)

[RIMENTORI-ohjelmassa](#) on kokeiltu mentorointimallin soveltuvuutta sosiaali- ja terveysalalle. Työkokeilun kautta kokemattomat sote-alasta kiinnostuneet henkilöt ovat saaneet kokemusta kehitysvamma-alasta. Tämä on tukenut heidän hakeutumistaan alalle. Pääkohderyhmänä ovat olleet työttömät miehet.

Mentori Minna Virta kertoo: "Projektissa mukana oleminen mahdollistaa sen minkä koen tärkeäksi, eli tehdä tunnetuksi työtä kehitysvammaisten parissa ja murtaa ennakkoluuloja sekä välittää hyviä arvoja!"

Oppimiskahvilassa jaetaan ajatuksia mentoroinnista eri näkökulmista. Tule kuulemaan lisää ja tapaamaan kokemusasiantuntijat!

13.00-13.20 Toimiiko mentorointi sote-alalla? Johdatus mentorointiin.

Alkupuheenvuoro: projektivastaava Henna-Marita Kallio, Rinnekoti-Säätiö

13.20-13.25 Työryhmien vetäjien esittely ja jakautuminen ryhmiin.

13.25-14.10 Oppimiskahvila

1. *Mitä mentorointi on minulle antanut? / Kokemusasiantuntija, mentori Minna Virta, Rinnekoti-Säätiö*
2. *RIMENTORista potkua uudelle uralle! / Kokemusasiantuntija, aktori Erno Jokinen, Rinnekoti-Säätiö*
3. *Voisitko omalla työpaikallasi hyödyntää mentorointiohjelmaa? / Projektivastaava Henna-Marita Kallio*

14.10-14.30 Yhteenvetoa, keskustelua ja loppukysymykset

Projektivastaava Henna-Marita Kallio ja työhönvalmentaja Jaana Jäntti

14.30 Kahvi

16.30-18.30 Verkostoitumistilaisuus, Korjaamon Vintti

OHJELMA PERJANTAINA 9.6.

TYÖRYHMÄ 4: Kuinka tukea nuoria aikuisia oppimisvaikeuksissa ja mielenterveysongelmissa (Kulmasali)

Puheenjohtaja: johtava tutkija Erja Poutiainen, Kuntoutussäätiö

Kaikkien oppimisvaikeuksia ei havaita koulupolun aikana eikä niihin ole riittävästi tukea tarjolla.

Oppimisvaikeuksien yhteydessä esiintyy usein myös masennusta ja ahdistusta. Kuntoutussäätiössä on tartuttu uusien oppimisvaikeuksien ja mielenterveysongelmien tunnistamisen sekä tuen muotojen kehittämiseen ja arviointiin.

Työryhmässä kuulet mm. oppimisvaikeuksien tunnistamisen keinoista, kuntoutuksesta ja kokemuksista.

9.00 KOMO-kysely nuorten aikuisten oppimisen vaikeuksien ja mielenterveyden ongelmien tunnistamisen ja puheeksioton välineenä

terveyspsykologian erikoispsykologi Mila Gustavsson-Lilius, Kuntoutussäätiö

9.45 Ammattilaisohjatut matalan kynnyksen ryhmät – [NUTTU-nuoret tuella työelämään -hankkeen](#) kokemuksia ja hyviä käytäntöjä

neuropsykologian erikoispsykologi Tuula Mentula, Kuntoutussäätiö

10.30 Keskustelua

10.40 Kahvi/tee

11.00 Nuorten aikuisten lukivaikeuden neuropsykologinen kuntoutus

neuropsykologian erikoispsykologi Johanna Nukari, Kuntoutussäätiö

11.45 Keskustelua

12.00 Lounas

TYÖRYHMÄ 5: Yksityiset kuntoutuspalvelut uudistuvassa palvelujärjestelmässä (Vaunusali)

Puheenjohtaja: Jarno Talvitie, Kuntoutuksen toimialayhdistys

Mikä rooli yksityisillä kuntoutuspalveluilla on uudistuvassa palvelujärjestelmässä?

Kuntoutuspäivien ajankohta on herkullinen. Hallituskausi on ehtinyt puoliväliin, kuntavaaliväittelyt käyty, sote- ja maakuntalakupaketin sekä valinnanvapauslainsäädännön käsittely käy eduskunnassa kuumimmillaan ja kuntoutuskomitean työ tiivistyy. Näkymä on kirkastumassa, uudistuvan toimintaympäristön perusrakenteet hahmottuvat.

Työryhmässä käydään lähitulevaisuuteen kurkottavaa keskustelua kuntoutuspalvelujen merkityksestä uudistuvassa palvelujärjestelmässä. Selvää on, että tarvitsemme osaavat ja riittävän vahvat järjestäjät. Järjestäjien onnistuminen tehtävässään on ratkaisevan tärkeää ihmisten elämänlaadun mutta myös julkisen talouden kannalta. Kyvykäs ja ennakkoluuloton järjestäjä pystyy hyödyntämään palvelutuotannon mahdollisuuksia täysimääräisesti kuntoutujien hyväksi. Tällöin yksityiset palveluntuottajat ovat enemmän kuin vain keskenään kilpailevia kapasiteetin myyjiä tai ns. standarditoimittajia.

Yksityisten kuntoutuspalvelujen merkitys palvelujärjestelmässä ratkeaa sote- ja maakuntalakupaketin, valinnanvapauslainsäädännön sekä kuntoutuskomitean esitysten pohjalta. Parhaimmillaan yksityiset kuntoutuspalvelut ovat merkityksellinen osa kustannustehokasta ja -vaikuttavaa palvelujärjestelmää, varmistaen osaltaan kokonaisuuden jatkuvan kehittymisen.

9.00 Avaussanat

KTAY

9.15 Yleiset aikamme väärinkäsitykset

Timo T. Seppälä, yksikönpäällikkö, Terveys- ja sosiaalitalous -yksikkö, THL

9.45 Tarpeenmukaisten kuntoutuspalveluiden toteuttaminen 2020-luvulla – Onko kuntoutuksen kokonaisuus integroitavissa maakuntamalliin?

Mats Brommels, professori, Karolinska institutet, Tukholma

10.15 Palveluntuottajan kommenttipuheenvuoro

Raimo Kalliokoski, toimitusjohtaja, Kuntoutuskeskus Kankaanpää

10.25 Kahvitauko

10.45 Onko järjestäjällä väliä?

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma, johtaja, Kela

11.15 Näissä asioissa maakuntien on palvelujen järjestäjinä onnistuttava

Kari Hakari, sote-muutosjohtaja, Pirkanmaa

11.45 Yhteenveto ja keskustelu

Marjukka Aaltonen, kuntoutusjohtaja, Kiipulasäätiö

12.00 Työryhmän päätös

TYÖRYHMÄ 6: Liikunnalla lisää toimintakykyä ja osallisuutta (Korjaamo Kino)

Puheenjohtaja: Projektikoordinaattori Mari Ruuth, Kuntoutussäätiö, [Liikunta ja osallisuus -hanke](#)

Työryhmässä tarkastellaan teemoja koskien erityisryhmien tavoittamista, osallisuuden tukemista, alueellista verkostotyötä ja yhteiskehittämistä. Lisäksi kuullaan sosiaalisen kuntoutuksen ja osallisuuden edistämisen keinoista sekä hyvien käytäntöjen juurruttamisesta ja levittämisestä.

9.00 Avaus: Osallisuus käsitteenä

tutkija Helka Raivio, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

9.30 Ryhmätoiminta sekä yhteistyö urheiluseurojen ja liikuntatoimen kanssa osana sosiaalista kuntoutusta

projektipäällikkö Seija Kinnunen, Jyväskylän SOSKU-osahanke

10.00 Personal trainerin palvelut osana sosiaalista kuntoutusta

*projektipäällikkö Seija Kerkelä, ryhmänohjaaja Pekka Santalahti
opiskelija, YAMK-kehittämistyön tekijä Satu Saarinen, Laukaan SOSKU-osahanke*

10.30 Kahvitauko

10.50 Soveltavan liikunnan hyviä käytäntöjä sekä Liikunta ja osallisuus -hankkeen oivalluksia

Mari Ruuth

11.20 Urheiluseura kunnan apuna eri ryhmien liikuttamisessa ja seuratoiminnan vaikuttavuuden arviointi

*kehittämispäällikkö Timo Tuomi, Nummelan Palloseura
tutkija Mikko Henriksson, Kuntoutussäätiö*

11.50 Keskustelua ja yhteenvetoa

12.00 Lounas

YLEISOHJELMA (Vaunusali)

13.00 [Työ Elämään -kilpailun](#) finaali: voittaja selviää!

Puheenjohtaja: tutkija, uuden työn muotoilija Maari Parkkinen, Kuntoutussäätiö

Kuntoutuspäivät näyttävästi päättävässä [Työ elämään -kilpailun](#) finaalissa kuullaan, mitä haasteita työllistymisessä on tällä hetkellä ja miten niitä voidaan ratkaista. Parhaat ratkaisuehdotukset esitellään Korjaamon Vaunusalin lavalla.

Kilpailun tuomaristoon kuuluvat Martelan henkilöstöjohtaja Maija Kaski, työeläkevakuutusyhtiö Elon eläkejohtaja Jouni Seppälä, Tatsi ry:n toiminnanjohtaja Jouni Gustafsson, Demos Helsingin Demokratia ja kyvykkyudet -teeman johtaja Johannes Koponen, OP:n henkilöstöjohtaja Outi Taivainen, Kuntoutussäätiön toimitusjohtaja Soile Kuitunen ja Opteamin asiantuntijapalveluiden johtaja Jaana Kaarela.

14.30 Kuntoutuksen 100 ratkaisua

toimitusjohtaja Soile Kuitunen, Kuntoutussäätiö

Kuntoutuspäivien päätös